Nr. 21. Kraków, Poniedziałek 10 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 3000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Wichrzenia nacjonalistów niemieckich

Z Berlina donoszą: Rząd Stresemanna ma istotnie olbrzymie trudności do przezwyciężenia. Koła nacjonalistyczne w dalszym ciągu odrzucają myśl jakichkolwiek ustępstw wobec Francji i niedwuznacznie grożą Stresemannowi losem Rathenaua.

Onegdaj odbyły się w Berlinie narady krajowych zarządów niemiecko-narodowej partji ludowej, a więc partji, celującej najskrajniejszym szowinizmem. Na naradach tych powzięto następujące uchwały:

„Wyraźna przewaga socjalistów w rządzie Stresemanna — Roberta Schmidta prowadzi do słabości nawewnątrz i nazewnątrz, rokowań z Francją, pobłażania dla komunistów i bezwzględności wobec prawicy. Z tego powodu „zdecydowana opozycja jest jedynem naprawdę państwowem stanowiskiem".

Uchwały zawierają rozległy program „pozytywny". Nazewnątrz — „prawdziwie czynna polityka", której wstępem być ma wydalenie francuskich i belgijskich członków komisyj aliancklch, środki odwetowe wobec gwałtów wojsk okupacyjnych, wstrzymanie wszelkich dostaw z mocy traktatu wersalskiego i przywrócenie powszechnej obowiązkowej służby wojskowej.

Nawewnątrz program wymaga: podtrzymania autorytetu państwa, powierzania urzędów tylko ludziom pewnym, usunięcia terroru moralnego i politycznego, a w tym celu zniesienia „sprzecznych z konstytucją ustaw ochronnych" (t. j. o ochronie republiki!) nie dopuszczania do dalszych zakłóceń spokoju przez komunistów. Szczególnie ważne są dwa postulaty, zawierające w istocie żądania dyktatury oraz zapowiedź organizacyj samoobrony społecznej przed komunizmem. Gdyby parlament odmówił utworzenia „stanowiska, uposażonego nadzwyczajnemi pełnomocnictwami, niezależnego od nacisku ulicy, stronnictw i koalicyj partyjnych" — „spowodować należy decyzję ludu" (plebiscyty!!).

Wobec upadku gabinetu Cuno, stronnictwo uważa się za zwolnione od popierania ustaw podatkowych, za któremi wraz z całym parlamentem głosowało i żąda ich rewizji, a przedewszystkiem rozległego rozłożenia podatków na raty i usunięcia surowych przepisów wykonawczych, czyli w praktyce — pozbawienia wszelkich wartości dopiero co sławionych ratunkowych środków finansowych. Obok dekracyjnych frazesów o walce z paskarstwem, nie brak również starej piosenki o „przeciwdziałaniu" napływowi obcoplemiennych żywiołów ze wschodu".

Całość uchwał dowodzi, że konserwatyści typu pp. Helffericha i Hergta wciąż jeszcze uważają abstynencję podatkową i utrzymywanie atmosfery wojny domowej za najskuteczniejszą drogę do „uzdrowienia" Niemiec, a zarazem wskazuje, jak daleko może tych polityków doprowadzić chęć konkurowania z nacjonalistyczno-radykalną „Niemiecko-Ludową partją wolności", propagującą wręcz wojnę z Francją.

Kongres komunistów niemieckich

Berlin, 9 września. W miejscowości Welten pod Berlinem odbył się kongres komunistycznych Rad związkowych z Berlina i Brandenburgji. Pomimo zakazu ministerstwa spraw wewnętrznych w kongresie wzięło udział około 500 delegatów. Kongres odbył się spokojnie, policja nie wkroczyła.

Niemcy bronią się przed kapitulacją

Niemcy nie chcą bezwarunkowo zrezygnować z biernego oporu w Zagłębiu Ruhry, ale chcą rokować z Francją

Berlin, 10 września. „Vossische Zeitung" podaje następującą, niezawodnie inspirowaną przez rząd enuncjację, która rzuca światło na zamierzenia rządu Rzeszy i ma na celu przygotowanie opinji publicznej: **Utrwala się przekonanie, że ostateczny ratunek w chaosie gospodarczym leży na polu polityki wewnętrznej. Dopóki Niemcy zmuszone sa poświęcać coraz to większe sumy na walkę nad Ruhrą, niema środka, zapomocą któregoby możnaby osiągnąć sanację Niemiec, chociażby nawet skonfiskowano połowę własności prywatnej. Stanowisko to, któremu kanclerz Rzeszy dał wyraz kilkakrotnie, podzielają obecnie miarodajni ekonomiści. Chodzi więc o to, aby w pierwszej linji nawiązać pertraktacje z Francją a równocześnie uzyskać kontakt z Anglją i Belgją.** O bezwarunkowem zrezygnowaniu z oporu nad Ruhrą nie można mówić, gdyż abstrahując od stanowiska zasadniczego, które na to nie pozwala **kapitulacja taka równałaby się katastrofie gospodarczej, ekonomicznej i politycznej. Rząd niemiecki dąży do tego, aby nakłonić Francję do rokowań. Koła miarodajne zdają sobie sprawę z tego, że warunki Francji będą bardzo ciężkie. Jednakże łatwiej jest nawet najcięższe wymagania wypełnić, niż przeciągać niepewność. Nie do zniesienia byłoby, jak to zaznaczył kanclerz kilkakrotnie zrzeczenie się terytorjum niemieckiego albo prawa suwerenności Niemiec.**

—000—

Francuzi złamali opór niemiecki

Paryż, 10 września. W Danviellers na odsłonięciu pomnika poległych, Poincare wygłosił mowę, w której wspomniał, że katastrofa marki niemieckiej spowodowana jest pochłonięciem olbrzymich sum przez zagłębie Ruhry. Złamaliśmy — mówił Poincare — opór niemiecki, Niemcy rozpoczęły walkę w zagłębiu Ruhry i przegrały ją. Obecnie rozpoczynają się one uzdrawiać, zaniechając popierania materjalnego biernego oporu i pozostawiając ludności swobodę pracy i porozumienia z nami. W sprawie dostaw nam należnych wolimy zastawy pozytywne, będące w naszem ręku, od zastaw ogólnych, proponowanych przez Stresemanna, z których dochód mógłby się nam wymknąć. Żądamy rzeczy realnych, odejdziemy, kiedy należności nasze będą pokryte.

Nota niemiecka do Francji?

Paryż, 10 września. Odnośnie do pogłosek, pochodzących ze źródła angielskiego, donoszących o bliskiem nadejściu do Paryża noty Rzeszy niemieckiej do Francji i Belgji proponującej „rozpoczęcie bezpośrednich rokowań" w sprawie Ruhry „Le Matin" pisze: Podobny dokument nie był dotąd oczekiwany w Paryżu, jednakże pewnem jest, że jeżeli Rzesza chce nareszcie zabrać głos dla zakończenia tej sprawy, to musi się skierować na normalną drogę dyplomatyczną.

Likwidacja konfliktu włosko-greckiego

Ateny, 10 września. Ag. Ateńska. Odpowiedź grecka została wczoraj w południe wręczona posłom: francuskiemu, angielskiemu i włoskiemu. Odpowiedź przyjmuje wszystkie żądania konferencji ambasadorów, obstaje jednak przy żądaniu postawionem poprzednio przez Grecję, aby konferencja ambasadorów zabezpieczyła najrychlejsze usunięcie się Włoch z wyspy Korfu.

KIEDY WŁOSI OPUSZCZĄ KORFU.

Rzym, 10 września. Agencja Stefani. Rząd włoski przyjął do wiadomości rozstrzygnięcie konferencji ambasadorów. Propozycje w sprawie sankcji jakie mają być nałożone Grecji przyjął rząd z zadowoleniem. Fakt, że żądania postawione Grecji przez konferencję ambasadorów są w istocie rzeczy identyczne z żądaniami postawionymi przez Włochy pod adresem Grecji jest dowodem, że żądania Włoch były sprawiedliwe. Rząd włoski będzie więc uważał, że żądania jego zostały wypełnione, jeżeli Grecja wypełni wszystkie żądania konferencji ambasadorów. Co dotyczy 50 miljonów lirów, które Grecja ma zapłacić, to niepotrzeba przypominać, że rząd włoski nie kieruje się chęcią wyciągnięcia zysku z faktu wymordowania misji generała Teliniego, żąda tylko kary pieniężnej, które w podobnym wypadku obowiązane jest dać każde odpowiedzialne państwo, o czem stanowi ogólnie uznane prawo międzynarodowe. Dopiero po dopełnieniu przez Grecję wszystkich sankcyj wyznaczonych przez konferencję ambasadorów co będzie równocześnie zaspokojeniem żądań włoskich, rząd włoski zgodnie ze swem poprzedniem oświadczeniem cofnie wojska włoskie z Korfu i wysp przyległych.

Londyn, 10 września. — **Komunikat oficjalny angielskiej radiostacji. Decyzja konferencji ambasadorów w kwestji konfliktu grecko-włoskiego uważana jest tutaj za krok decydujący ku rozwiązaniu zatargu. Powszechnie mniema się tutaj, że żądania wysunięte przez konferencję ambasadorów zostaną przyjęte przez Grecję i że natychmiast po otrzymaniu odpowiedzi od rządu greckiego ambasador włoski w Paryżu prześle odpowiednie zawiadomienie swemu rządowi, który z kolei zarządzi natychmiastowe ewakuowanie Korfu.**

—000—

Jeden konflikt załagodzony—drugi grozi wybuchem

Poincare interwenjuje w sporze o Rjekę

Białogród, 10 września. Pasicz omawiał w Paryżu z Poincarem kwestję fiumańską oraz zerwanie rokowań w komisji parytetycznej włosko-jugosłowiańskiej. Aby przeszkodzić wybuchowi poważnego konfliktu między Włochami a Jugosławią zaofiarował Poincare Pasiczowi swą interwencję w sprawie fiumańskiej, zażądał jednak, aby rząd jugosłowiański nie przedsiębrał żadnych kroków w tej sprawie przed jego interwencją. Prezydent ministrów Pasicz przyjął propozycję Poincarego i oświadczył, że rząd jugosłowiański nie może odstąpić od swego pierwotnego żądania w sprawie utworzenia wolnego obszaru Rjeki oraz uznania suwerenności Jugosławji nad portem Baros i nad deltą. Rząd jugosłowiański będzie oczekiwał na wynik interwencji Poincarego i jeżeli ta interwencja będzie bezskuteczną wówczas zażąda natychmiast sądu rozjemczego oraz powołania na arbitra prezydenta Szwajcarji.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 10 września. **Otwarcie giełdy godz. 10. Berlin 000001.4, Holandja 218 i pół, Nowy York 556, Londyn 25.21, Paryż 31.00, Medjolan 24.07, Praga 16.60, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.50, Belgrad 5.85, Sofja 5.35, Warszawa 0.0023, Wiedeń 0.0078 i jedna ósma, austr. korona stemplowana 0.0079.**

Zurych, 10 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,0000.12, Holandja 21875, Nowy Jork 556, Londyn 25.22, Paryż 31.25, Medjolan 24.30, Bruksela —, Praga 16.60, Budapeszt 0.3, Bukareszt 2.50, Belgrad 5.85, Sofja 5.35, Warszawa 0.0023, Wiedeń 0.0078¼ Austr. korona stemplowana 0.0079, Kopenhaga —

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 10 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.24½—0.26½, marka niem. 0,0011, korony czeskie 2097, franki szwajc. 12640, francuskie 3925, funty ang. 319.500, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.25¼—6½, Berlin 0.0011½ Praga 2115, Zurych 12755, Paryż 3972, Nowy Jork 70935. Londyn 321800.

Giełda efektów: Zieleniewski ,——, Fanto 4,720.000 Karpaty galicyjskie 680.000 Galicja 31,500.000, Schodnica 2,100.000 Siersza 304000 Lwów-Czerniowce —.— Kolej północna 20.000.000, Alpine Montan 793.000, Huta Poldi 1.166.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 10 września. Nowy Jork 50,573.250. Londyn 229,425.000. Szwajcarja 9,077.250. Paryż 2,848.860.

Nowy York, 8 września. Giełda pieniężna. Kurs dzienny: nominalny: Przekaz na Londyn 453.50. Przekaz na Londyn na 60 dni 450.50. Przekaz na Paryż 556. Przekaz na Amsterdam 39.24. Przekaz na Kopenhagę 18.20. Przekaz na Pragę 299. Przekaz na Berlin 0.000003 w płaceniu — w żądaniu 0.000003 i jedna czwarta.

Giełdy towarowe

Nowy Jork

Giełda metalowa: srebro krajowe — srebro zagraniczne 63 i pół, miedź elektrolitowa 13.67, cyna 42.12, ołów687, cynk 657, żelazo 25.42, blacha·562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 15.40, nafta w tankach 550, nafta stand white 12.50, nafta credit balance 3.00, terpentyna 95.00, terpentyna savannar 88.25.

Giełda produktów spożywczych: kawa loko 10.50, na wrzesień 8.69, na grudzień 7.98, na marzec 7.57, na maj 7.38, na lipiec 7.25, smalec 13.35, łój 6.25, olej bawełniany loko 11.40, olej bawełniany na październik 11.25, cukier centryfugowy 6.28.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona, zimowa loko 115.75, pszenica twarda, zimowa loko 118.75, kukurudza loko 103.50, mąka spring wheate claers 500—550, fracht zbożowy na kontyngent 6 centów, fracht zbożowy do Anglji jedna szósta szylinga.

Londyn, 8 września. Giełda metalowa: miedź elektrolitowa 69 i trzy czwarte.

Liverpool, 8 września. Targ bawełny. Targ terminowy: Notowania początkowe: październik 14.85, styczeń 14.48, marzec 14.38, maj 14.25. Notowania końcowe: październik 15.89, styczeń 14.70, marzec 14.56, maj 14.39. Notowania dalsze: wrzesień 15.64, listopad 14.92, grudzień 14.85, luty 14.61, kwiecień 14.45, czerwiec 14.27, lipiec 14.14, sierpień 13.89.

Ostatnie wiadomości telegraficzne

Spór o wyspę Wrangla

Berlin, 10 września. Polradio. Z Waszyngtonu komunikują, że rząd Stanów Zjednoczonych będzie stał na stanowisku amerykańskiej przynależności wyspy Wrangla, na której jedynie Amerykanie przeprowadzali poszukiwania i badania, które są kontynuowane. Z tego samego źródła donoszą, że Stany Zjednoczone wystąpią z podobnem oświadczeniem oficjalnem na wypadek, gdyby kwestja przynależności wysp Wrangla była podnoszoną. Powyższe oświadczenie Waszyngtońskie może być uważane za pośrednią odpowiedź na niedawne pretensje Sowietów.

PODWYŻSZENIE TARYFY POCZTOWEJ W GDAŃSKU.

Gdańsk, 10 września. Z dniem dzisiejszym taryfa pocztowa i telegraficzna między Gdańskiem z jednej strony a Niemcami z drugiej strony podwyższona zostaje o 100%.

SKAZANIE ZAMACHOWCA NIEMIECKIEGO NA ŚMIERĆ. Z Düsseldorfu donoszą. Student Raabe, który rzucił bombę na oddział francuski, został skazany na śmierć.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 10 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	7/IX.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dzis	7/IX.
P. T. H. I—V em.	80—85	82—85	Pezet		-
„Impex"			Strug	240—265	300—330
„Pharma" (B. Jawornicki)	230-200-218	210—230	Syndykat Kosz., Kraków	240—260	250—280
Bracia Rolniccy I em.			Tłuszcze Trzebinia		
„Polski Glob"		7—7,2	„Krakus" I—VI em.	160—140	145—155
C. Hartwig. Poznań			Porcelana Cmielów	230 235	235
Żegluga Polska	24—25 5	26	Fabr. cukru w Chodorowie	1300—1325	1350—1390
Zieleniewski I—IV em.	2050—2010	2050—2125	Elektr. Siersza I—IV em.	75	76—79
Warsz. Parowozy I—III em.	115—120	117—121	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	143 148	150—155	S. W. Niemojowski		170
„Potęga" Tow. huty żel.			Fabr. kapel. w Myślenicach		75
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	87.5—84	86—88
„Trzebinia" I—VI em.	260—270	250—265	Bank Hipoteczny		
„Pocisk"			Bank Małopolski	120—125	112—120
Automotor			Ziemski Bank Kredyt.	48	50—47
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.	20.	24—22.5
Górka	2700—2900	2825 3000	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	1150 1100	1550 1200	Bank Komercjalny I—IV	37	
Tepege I—IV em.	750—760	730 760	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	113—105	118—125	Bank Związ. Spółek Zarob.	600	600—612
Oikos					
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	135	130—135			

Kraków, 10 września. Senzacją dzisiejszego zebrania giełdowego było zaniechanie oficjalnego notowania walut i dewiz, dokonane na polecenie delegata ministerstwa skarbu. Wobec braku oficjalnych wiadomości o zawieszeniu czynności giełdy pieniężnej niewiadomo dotąd, czy jest to zarządzenie chwilowe, czy też nowe rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące zawieszenia giełd prowincjonalnych. Zanim jeszcze stało się wiadomem polecenie zaniechania notowań oficjalnych, dokonywano następujących transakcji w walutach i dewizach:

Waluty: Dolary 292.000—294.000.

Czeki: Nowy Jork 292.000—293.000. Paryż 16.000—15.950. Zurych 53.500—52.500. Berlin 0.001 —0.0008. Wiedeń 4.08—4.10. Praga 8800—8725.

Silna zwyżka na rynku walutowym odbija się w wysokim stopniu niekorzystnie na giełdzie efektów. Prawie wszystkie papiery uległy lekkiej zniżce, jedynie Tepege, Pokucie i kilka lżejszych gatunków utrzymały swój ostatni kurs. Obroty w efektach małe.

Również na pogiełdzie słabe zainteresowanie.

Notowano: Gazy 5900, płacono bez towaru. Jaworzno 3700—3800, tranz. per ultimo 4400. Chybi 1825—1875. Kolumbia 15 płacono, 20 żądano. Azot 105 towar. Len 350 tranz. Lokomotywy 170. -

KURS WALUT W WOLNYM OBROCIE.

Kraków, 10 września. **Dolary 302.000—305.000.** Czeskie korony 8500—8700. **Austrjackie korony 4.10—4.10.**

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	1050—1125	Starachowice 1—4 em.	1125—1040—1060
„ Handl. „	1900—1800	„Trzebinia"	
„ dla Han. i Prz. 1—7	265—276	Ursus 1 em.	
„ Kredytowy	170—195	Ursus 2 em.	250
„ Małopolski w Krak.	110	Pocisk	230—205
„ Przemysłowy w Warsz.		Parowóz	115—116—117
„ Pols. Handl. w Pozn.	- 200	L. Zieleniewski	1900
„ „ przem. we Lw.	80—75	Zawiercie	
„ Tow. spół. w Warsz.		Żyrardów	55000—52000—52500
„ Zachodni	715—710	Ł. J. Borkowski	157.5—170
„ Ziems. Kred. we Lw.		Hurt	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	250—255—230	B-cia Jabłkowscy	41—42
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	600—590	War. Tow. Transp. i Żegl.	33—31
„ Związków Ziem.	95	Polbal	
Kijewski i Scholtze	1200—1250	Spiess i Syn	340—325—360
Fr. Puls	116—95	Zachod. Tow.	
Wildt i Sp.	147.5 -165—150	Cmielów	225—240—220
Cukrownia Chodorów	1210—1260—1250	Elektryczność	1500
„ Czersk I i II	410—390—415	Pol. Tow. Elektryczne	165—175
„ Częstocice	6000—6200—5800	Belpol	
„ Gosławice	450—420—425	Haberbusch i Schiele	
„ Michałów	700—630	Tow. oczyszcz. spirytusu	725—650
Warsz. Tow. F. Cukru	poj. 9100—9600—9500 śrd. 10800—11000	Tepege	750
Firley	145	Polska Nafta	110—105
Łazy	100—80	Bracia Nobel	300—280
Drzewny przemysł	59—58	Lenartowicz i Br. Ryl	
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 925-900-910 50 szt. 1200-1125-112	Pustelnik	
H. Cegielski w Poznaniu	137.5—142.5—140	Siła i Światło	200—187.5
Lilpop, Rau i S-ka	150—170—160 185—180	Fabryka pap. „Klucze"	170—180
Modrzejowskie zakł.	1675—1550—1600	Eksp. Soli Potasowych	1350—1250
Norblin, Br. Buch i W.	310—295	Cerata	550
Ostrowieckie zakł.	2075—2050	Skóry i Garbniki	55
„ 5	1925—1910	Kabel	
Orthwein i Karasiński	145—130	Przemysł Naftowy	700
Rohn, Zieliński i Ska	290—385—300	Strem	9250
K. Rudzki i Ska 1—4	750—625—640	Unia	
Fitzner i Gamper	2500—2100	Marynin	
		Warsz. Syndykat Rolniczy	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 10 września. Waluty: Dolary 249000 Czeki: Belgja 11.450, Berlin 0.006, Holandja 98.250, Londyn 1,129.000 1,128 000, Nowy Jork 249.000, Paryż 13.900, Praga 7.440, Szwajcarja 44.900, Wiedeń 353, Włochy 10.750.

Kredyt PKO dla gminy miasta Krakowa

Jak się dowiadujemy, udało się dyrektorowi miejskiej Izby obrachunkowej, p. Krzyżanowskiemu, uzyskać na bardzo korzystnych warunkach w P. K. O. kredyt, w wysokości kilku miljardów marek, potrzebny w celu zaspokojenia najniezbędniejszych potrzeb gminy m. Krakowa. Dzięki tej pożyczce urzędnikom magistratu zostaną wypłacone zalegające pensje.

Pomoc Polski dla Japonji

Warszawa, 10 września. Polski Czerwony Krzyż, lekarzy polskich i Zjednoczenie polskich Stowarzyszeń powołały do życia Komitet niesienia pomocy ofiarom katastrofy w Japonji i ogłosiły odezwę wzywającą do spełnienia obowiązku humanitarnego względem nawiedzonej klęską ludności.

Morderstwo w Dąbiu

Na polach w Dąbiu znaleziono trupa nieznanej kobiety. Policja powiadomiona o tem natychmiast wysłała swego funkcjonarjusza, który przeprowadza śledztwo na miejscu.

KRONIKA

REJESTRACJA REZERWISTÓW PRZEBYWAJĄCYCH ZAGRANICĄ. Wszystkie komisarjaty policyjne otrzymały polecenie przygotowania odpowiednich spisów tych rezerwistów z lat od 1883 do 1899, którzy przebywają zagranicą. Rezerwiści po powrocie do Polski zostaną natychmiast poddani rejestracji, do której winni sami się zgłosić.

PRZYJAZD DYPLOMATÓW DO WARSZAWY. — Przybyli do Warszawy: charge d'affaires polski w Budapeszcie, p. Szembek i charge d'affaires a. i. w Pradze, p. Bader. Byli oni przyjęci przez ministra spraw zagranicznych, p. Seydę.

PREMJER WITOS NA TARGACH WSCHODNICH. Ze Lwowa donoszą: Wczoraj popołudniu po zebraniu zarządu okręgowego stronnictwa PSL prezes ministrów Witos, który jak wiadomo bawił w charakterze prywatnym we Lwowie, udał się w towarzystwie ministra reform rolnych Osieckiego na Targi wschodnie. Przy wejściu na Plac Targów wschodnich powitał go w imieniu miasta prezes Neumann, zaś w imieniu zarządu Targów wschodnich prezes Turski. Pan Prezydent zwiedził poszczególne pawilony wystawy, poczem przez czas dłuższy zatrzymał się w pawilonie górnośląskiego przemysłu i w pawilonie rolniczym, interesując się żywo stanem produkcji i wytwórczości. Między innemi zwiedził p. Prezes ministrów pawilon banku przemysłowego, sekcję francuską, gdzie zgotowano mu serdeczną owację, pawilon czesko-słowacki, anstrjacki. P. Prezydent interesował się stanem kopalni w Jaworznie i stanem huty państwowej w Blacharni. Pan Prezydent wyraził kilkakrotnie swe zadowolenie z powodu rozmiarów tegorocznej wystawy, podkreślając przy tem ścisły związek, jaki zachodzi między Targami a stanem naszej gospodarki. Po przeszło półtoragodzinnym pobycie opuścił p. premjer plac Targów i wieczorem odjechał do Warszawy.

ZJAZD P. S. L. WE LWOWIE. Ze Lwowa donoszą: Odbyło się tutaj zebranie rozszerzonego zarządu okręgowego P. S. L., na które przybył prezes ministrów Witos, oraz minister reform rolnych, Osiecki. Zebranie przemieniło się w zjazd, w którym wzięli udział wszyscy posłowie stronnictwa P. S. L. z Małopolski wschodniej i liczni delegaci z Wołynia. Równocześnie odbył się zjazd osadników, na którym przystąpiono do zorganizowania związku osadników w Małopolsce wschodniej. Na zebraniu tem prezes ministrów Witos wygłosił dłuższe przemówienie, a minister reform rolnych, Osiecki, omówił sprawę zrealizowania ustawy o reformie rolnej.

„PROCES ROZWODOWY PANI B." W „BAGATELI". Dziś po raz pierwszy grana będzie w „Bagateli" nadzwyczaj interesująca komedja Sidney'a Garrick'a p. t. „Proces rozwodowy Pani B.". Już na ostatniej próbie uderzają w zespole artystów dwie rzeczy: wyborne przygotowanie, oraz szczera wesołość, jaka panuje na scenie. Czuć tę młodą atmosferę, w której pracuje się z radością, w której każdy daje z siebie co może najlepszego. Nad całością czuwa reżyser p. Nowakowski, który jednocześnie odtwarza główną postać (Dr. Barrena). Pozatem grają pp. Hellen, Modzelewska Marja, Noskowski Szubert i Wesołowski. „Proces rozwodowy" grany będzie do czwartku bieżącego tygodnia.

„WŁAMANIE" GRZYMAŁY-SIEDLECKIEGO. Dyrekcja teatru „Bagatela" nabyła prawo na granie sztuki Grzymały-Siedleckiego p. t. „Włamanie", która ukaże się niebawem na scenie „Bagateli".

WYPADEK PRZY PRACY. W fabryce cukierków „Sport" przy ulicy Różanej zdarzył się dziś nieszczęśliwy wypadek. Robotnica Ciszewska Jadwiga podłożyła nieszczęśliwie rękę pod maszynę, doznając przypuszczalnie nadłamania kości.

PRZEJECHANY PRZEZ POCIĄG. Dziś rano zawezwano Pogotowie Ratunkowe na Dworzec, gdzie przywieziono przejechanego przez pociąg Antoniego Augustyniaka, lat 19 z Woli Filipowskiej. Augustyniak usiłował wskoczyć do jadącego pociągu koło Krzeszowic, dostał się jednak pod koła, które zmiażdżyły mu lewe podudzie. Po opatrzeniu przewieziono go na oddział chirurgiczny Szpitala św. Łazarza.

ZE SPORTU

WISŁA WARTA 1 : 1 (0 : 0.

Wynik remisowy, jednak „na korzyść" Warty, gdyż wynikiem tym zdobyła prowadzenie w rozgrywkach o mistrzostwo w grupie zachodniej. Naogół gra piękna z przewagą znaczną Wisły. Pierwsze strzały Reymana broni szczęśliwie bramkarz Warty. Mecz zapowiada się wysokiem zwycięstwem grającej koncertowo Wisły aż do momentu, w którym Reyman zderzywszy się z graczem Warty zostaje na interwencję gracza Warty Stalińskiego przez sędziego wykluczony. To nieuzasadnione i niesprawiedliwe wykluczenie kierownika ataku zdawało się przesądzać o wyniku, lecz pozostała dziesiątka czerwonych zdwoiła swe usiłowania, rezultatem których była strzelona po pauzie bramka. Nawiasem mówiąc, strzelono tą bramkę ze spalonego, w których p. Grabowski bardzo prymitywnie się orjentuje. Pozbawiony Reymana atak Wisły nie umie strzelać, aż wreszcie w ostatniej minucie Warta przebija kordon czerwonych, kończąc na aucie. Tymczasem p. Grabowski wbrew wskazówkom sędziego autowego dyktuje korner, Wisła zdezorjentowana broni słabo i Warta strzela bramkę, uzyskując remis.

W ten sposób po raz drugi kolebka footballu, Kraków, zostaje pozbawioną mistrzostwa, tym razem przez ignorancję i niefachowość sędziego, którego oby sportowy Kraków po raz drugi nie oglądał.

CRACOVIA POGOŃ (KATOWICE) 6 : 0.

Cracovia bez swych filarów, gra nudna na poziomie dobrej III klasy.

POGOŃ LAUDA 3 : 1.

Wilno, 9 września. dzisiejsze zawody piłki nożnej o mistrzostwo Polski grupy wschodniej między Pogonią lwowską a Laudą wileńską zakończyły się wynikiem 3 : 1 na korzyść Pogoni.

Wilno, 9 września. Zawody piłki nożnej między Makkabi a Pogonią zakończyty się wynikiem 9 : 1 (5 : 0) na korzyść Pogoni. Sędziował Strzelecki.

Łódź, 10 września. PAT. Zawody piłki nożnej między łódzkim klubem sportowym a toruńskim klubem sportowym dały wynik 3 : 2 na korzyść Łodzian.

Lwów, 10 września. PAT. Czarni—Hasmonea 3 : 0. Niedzielne zawody między temi drużynami dały wynik 1 : 1.

Lwów, 9 września. Zawody o mistrzostwo klasy B. między Czarnymi II a Sokołem Stanisławów zakończyły się zwycięstwem Czarnym II w stosunku 5 : 1 (2 : 1. Sędziował Decowski.

WYŚCIGI CYKLISTÓW W WARSZAWIE.

Warszawa, 9 września. W sobotę i w niedzielę odbywały się na torze na Dynasach wyścigi cyklistów i motocyklistów z udziałem gości z Francji oraz najlepszych zawodników Krakowa, Łodzi i Warszawy. Wyścig motocyklistów na przestrzeni 5 kilometrów. W oba dni wygrał Choiński, Warszawa. Czas 3 min. 46 sek., drugi Rudawski z Krakowa, trzeci Jabrzemski z Warszawy, czwarty Höchsmann z. Krakowa. Wyścig motocyklistów na przestrzeni 10 klm. wygrał również Choiński, drugi przybył Rudawski z Krakowa. Czas w pierwszym dniu 7 min. 37 sek., w drugim dniu 6 min. 56 sek. Wyścig amerykański parami na przestrzeni 25 klm. wygraał para Braci Müller z Łodzi, drugie miejsce para Łazarski-Höchsmann z Krakowa. Najlepsi jeźdźcy warszawscy oraz jeździec francuski Bellievier przybyli bez miejsca. Finał biegu na 1000 metrów wybrał Szymczyk, drugi Janociński, trzeci Bellievier (Francja, zdobywca Grand prixe w Paryżu), czwarty Stankiewicz (mistrz Polski). Yyścig 200 metrów na czas. Pierwszy Bellievier, Francja, 10 sek., drugi Stankiewicz 13.4 sek., Gędziorowski 13.4 sek., trzeci Łazarski, Kraków. i Iko 13.6 sek. Finał biegu na przestrzeni 800 metrów wygrał Bellievier 13 sek., drugi przybył Stankiewicz. Wyścig (mecz) na przestrzeni 2 okrążeń toru w trzech serjach po dwóch. Pierwsza serja: Pierwszy Bellievier, drugi Lange. Druga serja: pierwszy Lange, drugi Stankiewicz. Trzecia serja: pierwszy Bellievier, drugi Stankiewicz. Wyścig dystansowy na przestrzeni 10 klm. wygrał Lange w czasie 15 minut 48 sek.

SPORT ZAGRANICĄ

MECZE ANGIELSKIE.

Londyn. Dnia 10 września. West Bronwich Albion-The Arsenal 4 : 0. Sunderland-Birmingham 2 : 0. Nottingham Forest-Bournley 4 : 2. Ewerton-Blackbourne Rowers 0 : 0. Manchester City-Bolton Wanderers 1 : 1. New Castle United-Shefield United 2 : 2. Lewerpool-Preston Northend 1 : 0. Chelsea-Aston Villa 0 : 0. Noth County-Huddersfield 1 : 1.

Berlin, 9 września. Herta (Wiedeń)—Herta (Berlin) 3 :1 (1 : 1). Te same kluby rozegrały w niedzielę drugi mecz z wynikiem 5 : 0 (2 : 0) na korzyść Herty wiedeńskiej.

Wiedeń, 9 września. S.ovan (Wiedeń) — Sturm (Graz) 0 : 0, Slavia (Praga)—Hakoah 1: 0 (0 : 0).

Bordeaux, 10 września. PAT. Francuz Gillerod na motocyklu Peugot wygrał wielką nagrodę narodową włoską, przebywając dystans 400 klm. ze średnią szybkością 121 klm. na godzinę.

Z TEATRÓW

—o—

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Fircyk w zalotach, kom. w 3 aktach Zabłockiego, występ J. Osterwy.

(Kg). Nowy sezon rozpoczął teatr im. Słowackiego, powtórzeniem „Fircyka w zalotach", granego w ubiegłym sezonie. Wybór trafny, zwłaszcza, że rolę „Fircyka" grał p. Osterwa, który specjalnie przyjechał na jeden wieczór do Krakowa. Jest to zapowiedzią na przyszłość, iż pierwsza scena krakowska utrzymywać będzie stały kontakt ze scenami warszawskiemi i jej najlepszymi przedstawicielami. P. Osterwa, działający suggestywnie nietylko na publiczność, ale współgrających, odniósł jak zwykle nie tylko sam pełny sukces, ale pociągnął za sobą innych odtwórców ról.

„Tragedja dzieci", Karola Schönherra.

(cw). W poszukiwaniu za nową formą dramatu autor głośnej „Djablicy", najwybitniejszy obecnie dramaturg austrjacki Karol Schönherr doszedł do perfekcji i doskonałości. Forma dramatu, jaką wykuł potężny talent Schönherra, polega na stwarzaniu skrótów dramatycznych, że tak powiem na „kondensowaniu" tragizmu. — Mistrzowską robotę Schönherra poznaliśmy już w „Djablicy", zakazanej swego czasu przez cenzurę i obłożonej klątwą przez Kościół. Podobnie jak w „Djablicy" i w „Tragedji dzieci" są tylko 3 osoby działające na scenie. Jest to jednak tylko optyczne złudzenie, gdyż w istocie, dzięki niesłychanej plastyce figur i słowa w „Tragedji dzieci" występuje razem 6 osób. Prawie żywe chodzą te postacie po scenie, tylko kurtyna zapada w tym momencie, kiedy mają one wejść na scenę, czy to ów ojciec „z piękną głową św. Piotra", czy to piękna pani leśniczowa z „grubymi kosami włosów, której brak jeno korony na głowie, a byłaby tak cudną, jak obraz Matki Bożej przed Wielkim Ołtarzem", czy wreszcie ów „rabuś, pies", ów zawadjaka-gajowy, którego z piękną leśniczową łączy miłosny stosunek.

W tej właśnie niezwykłej formie dramatu, wskazującej zupełnie nowe drogi, tkwi wysoka literacka i teatralna wartość „Tragedji dzieci" Schönherra. Troje osób, jeszcze dzieci, budują niezwykle silną akcję dramatu. Autor wprowadza nas „in medias res". Już w pierwszym akcie nie jest dla nas tajemnicą, że piękną panią leśniczową łączy stosunek miłosny z młodym gajowym, który wyratował jej ukochanego synka najmłodszego od niechybnej śmierci. Czy to wdzięczność dla wybawcy, czy w gorącym warze krwi tajony pęd do zdrady, pchnął panią leśniczową w ramiona młodego junaka, — niewiadomo, jak niezbadane pozostaną na zawsze pobudki, z jakich kobiety tak chętnie kroczą drogą grzechu. W powojennej atmosferze rzadko już na tem tle powstają tragedje — conajwyżej separacja — proces rozwodowy — w dramacie Schönherra na kanwie nieskażonych złem i życiem czystych dusz dziecięcych cudzołostwo ukochanej matki rozsadza wiązania ogniska domowego i grzebie pod gruzami tego ogniska kilka szlachetnych egzystencyj. Do wszystkich, którzy nie przesiąkli wskroś gangreną moralną autor „Tragedji dzieci", poza swem zajęciem literackiem, lekarz z zawodu, woła wielkim głosem jak nowoczesny apostoł: „Nie brudzić i nie zakażać ogniska domowego. Rodzina to święta rzecz. Inaczej przyjdzie wam zapłakać na zgliszczach i ruinach".

Nie dziw, że tak silne ujęcie skądinąd banalnego tematu cudzołostwa, uczyniło „Tragedję dzieci" Schönherza jednym z najciekawszych utworów współczesnej dramaturgji i zapewniło sztuce na scenach zagranicznych niezwykłe powodzenie. Niestety w przekładzie p. Artura Schrödera, nie wystąpiła należycie ekspresja dramatu i potęga słowa. Schönherr pisał „Tragedję dzieci" w dyalekcie tyrolskim. Jego postacie, to właściwie w swoim rodzaju chłopi czy nawet sui generis górale, w każdym bądź razie ludzie prości, nie „dotknięci" jeszcze inteligencją ani złym oparem miasta. Mówią językiem prostym a twardym. Tłómacz wprowadził na scenę wbrew intencji autora „dzieci miasta" mówiące wyszukanym, prawie salonowym językiem. Kiepski przekład sztuki zrobił swoje; sztuka nie wywarła takiego wrażenia ,jakie powinna była wywrzeć i nawet mistrzowska reżyserja p. Trzcińskiego tego mankamentu ukryć nie zdołała. Wreszcie obsada ról stanowczo zbyt „eksperymentalna". Bez zarzutu grał starszego brata p. Socha, w którym scena Słowackiego zyskała pierwszorzędną siłę. Siostra — p. Śniadecka — czyniła raczej wrażenie efektowanej panny, wracającej z pensji wielkomiejskiej. Pannie Lubieńskiej, która — przyznać trzeba zadawała sobie wiele trudu, nikt nie wierzył, że jest mizernym wątłym chłopaczkiem, za zgrabne na to ukazywała formy i za dobrze skrojone chłopięce... dessous.

W tej obsadzie i w tym przekładzie sztuka nie może w Krakowie liczyć na powodzenie.

TEATR MIEJSKI OPERA I OPERETKA.

Carmen, opera w 4 aktach Bizeta. — **Halka,** opera w 4 aktach S. Moniuszki.

(Kg). Dwa pierwsze przedstawienia świadczą jedynie o dobrej woli organizatorów opery, o bardzo pospiesznem przygotowaniu wystawionych oper, i mogą być tylko uważane za gorliwość, aby Kraków operę wogóle posiadał. Jeśliby bowiem wydawać trzeba sąd o szczegółach przedstawień, rzecby można, że jeśli cały sezon miałby być taki — to nie wielka strata dla muzykalnego Krakowa, gdyby w teatrze przy ul. Rajskiej zagościło np .. miejskie.... kino.

WIADOMOSCI GOSPODARCZE

Spłata długów przedwojennych

Sprawa długów przedwojennych hipotecznie zabezpieczonych, stanowi dzisiaj jeden z najwięcej dyskutowanych problemów ekonomicznych i prawniczych.

Ustawodawczo w tym względzie nie nastąpiła żadna regulacja. Istniały wprawdzie projekty ustaw, które miały regulować mnożnik dla hipotek przedwojennych, lecz projekty te pozostały projektami. Mamy wrażenie, że sejm do uregulowania tej sprawy nie przystąpi wogóle, ze względu na w międzyczasie uregulowane długi hipoteczne. Regulowanie bowiem hipotek przedwojennych wstecz, to znaczy hipotek, które zostały al pari lub podług ugody spłacone, wywołałoby wielki przewrót w życiu gospodarczem. Ustawodawca tego przewrotu widocznie się obawia.

Dlatego pozostają dwie drogi:

1. albo godzą się dobrowolnie co do wysokości spłaty i wierzyciel wystawia kwit mazalny, albo
2. sprawę rozstrzyga sąd.

Ad. 1. Ugodowe załatwienie wysokości spłat hipotecznych zdarza się dzisiaj bardzo często, przyczem mnożnik jest najróżniejszy. O normach w tym względzie trudno mówić.

Ad 2. W judykaturze niema dotychczas jednomyślności, przedewszystkiem niema decydującego wyroku Sądu Najwyższego, dotyczącego hipotek b. dzielnicy pruskiej. Są wprawdzie i wyroki Sądu Najwyższego, które orzekają, że należy spłacić wartość przedwojenną, lecz wyroki te odnoszą się do b. Królestwa, w których ustawodawstwo walutowe było odmienne od ustawodawstwa walutowego w b. dzielnicy pruskiej. — W Niemczech już w roku 1914 podczas wojny zniesiono klauzulę, dotyczącą złota, tak, że hipoteki, których spłata zastrzeżona była w złocie, mogły być spłacone papierami. Dalej Naczelna Rada Ludowa wyrównała markę niemiecką z marką polską. Te dwie ustawy komplikują sytuację w b. dzielnicy pruskiej i dlatego orzeczenia Sądu Najwyższ. w sprawach hipotek innych dzielnic nie mogą mieć zastosowania do hipotek b. dzielnicy pruskiej. To trzeba mieć na uwadze tem więcej, że prasa, nie zdając sobie częstokroć sprawy z wymienionych różnic ustawowych, podaje pod tym względem informacje nieścisłe.

Sądy niższych instancyj przeważnie stoją na stanowisku, że należy się za hipoteki przedwojenne nominalna wartość w markach polskich. Jest to stanowisko czysto formalne, krzywdzące przedwojennych wierzycieli w niesłychany sposób. Należy poczekać na wyrok Sądu Najwyższego, Wydziału Wielkopolskiego, a wtenczas orzecznictwo sądów niższych będzie jednolite.

Z punktu widzenia praktycznego radzimy wierzycielowi spłat po kursie nominalnym nie przyjmować i albo się na wyższą kwotę ugodzić, albo też wdać się w proces, a może w międzyczasie nastąpi wyjaśnienie sytuacji.

Niejednokrotnie zdarza się, że wierzyciel przyjmuje spłatę, lecz zastrzega sobie w kwicie mazalnym, że dłużnik dopłaci mu później kwotę, którą wyznaczy ewent. późniejsza ustawa. Znamy kilka wypadków, w których sądy takie zastrzeżenie w kwicie mazalnym uznały za niedopuszczalne i w procesie zasądziły wierzyciela na wystawienie kwitu mazalnego bez zastrzeżeń.

Zastrzeżenia tego rodzaju uważamy za niepotrzebne w gruncie rzeczy, gdyż ustawa, o ile miała ustanowić mnożnik hipotek bez wyjątku, czy sobie wierzyciel zastrzegł dodatkową zapłatę czy nie. W każdym razie, o ile sąd kwit mazalny z tego rodzaju zastrzeżeniem przyjmie, zastrzeżenie takie nie może być szkodliwem i dlatego nie odradzamy od umieszczenia zastrzeżenia w kwicie mazalnym.

—ooo—

PERTRAKTACJE W PRZEMYŚLE WĘGLOWYM. — Toczące się rokowania przemysłowców węglowych zagłębia Dąbrowskiego z górnikami posuwają się bardzo powoli naprzód. Poprzednia różnica pomiędzy żądaniami górników a propozycjami przemysłowców znacznie jednak się zmniejszyła. W ciągu ostatnich dwóch dni robotnicy ustąpili ze 110 proc. na 100 proc. zadatku, podczas gdy przemysłowcy z ofiarowanych początkowo 70 proc. zadeklarowali już 77 proc. Niewątpliwie przy dobrej woli obu stron w dniu dzisiejszym pertraktacje zostaną zakończone pomyślnie. Należy żywić przekonanie, że o ile polepszy się znacznie sprawa aprowizacji i względnie unormuje się koszty utrzymania, żądania robotników nie będą wywoływać protestów ze strony przemysłowców, ponieważ nie będą tak wygórowane.

POLSKI JĘCZMIEŃ PÓJDZIE ZAGRANICĘ. W przyszłym miesiącu zostaną udzielone pozwolenia na wywóz jęczmienia ze względu na duże zapasy tego zboża.

Z RYNKU TOWARÓW TEKSTYLNYCH. W Łodzi narzekają na zastój w handlu. Tendencja jest przez to chwiejna. Kupcy niechętnie biorą towary, mimo, że dają je na kredyt w znacznej ilości, żądając tylko małego odsetka gotówki. Dyskonto prywatne, które już przekroczyło 10 pro mil, staniało znacznie. Hurtownicy mają nadzieję, że stagnacja nie będzie długo trwała. Kupcy przybyli z małych miasteczek i z Kresów porobili nieduże zakupy. Nabywano towary zimowe i białe. Pomimo zastoju Scheibler podniósł swój cennik o 6 proc. Zanotowano: Sybir — 145 tys. Kroaza — 48 tys. Golf — 60 tys. Abazia — 65 tys. Prześcieradłowe „165" — 145 tys. Obrusy 175 tys. Tyk „18" — 75 tys., „20" — 81 tys. Widzewskie 1650 tys. Oksford — 68 tys. Za całkowitą gotówkę ceny były znacznie niższe. Zanotowano: Sybir „6/4" — 90 do 95 tys. Bukslin Scheiblera 34 tys. Poznańskiego — 38 tys. Oksford Stolarowa — 40 tys. Scheiblera i Widzewskie — 44 tys. Parma Geyera — 60 tys. Sperancja 49 do 50 tys. Columbia — 64 do 65 tys. Setne — 950 tys. Obroty naogół słabe.

W dziale chustek obroty były więcej ożywione. Z powodu podrożenia apretury i robocizny o 44 proc., cena chustek też poszła w górę. Zanotowano: „Bronia" 475 tys. „Sofia" 950 tys. „Rega" — 1,200 tys. Tenedencja mocna. Nici miały słabe obroty. Weksle są przyjmowane.

W dziale przędzy zanotowano: 1 „12" — 225 tys., „16" — 235 tys., „20" — 240 tys., „24" — 245 do 250 tys., „32" — 260 do 265 tys., „24 II" — 265 do 270 tys. Tendencja chwiejna. Wyroby pończosznicze mają słabe obroty. Sprzedano więcej damskich i dziecinnych. Tendencja niepewna. Białostockie towary niektóre staniały o 10 do 15 proc.

W dziale sukna panuje kryzys. Kupcy nie przyjeżdżają do Białegostoku w takiej liczbie, jak zwykle. Zapasów kupcy nie robią. Towary nie podrożały mimo zwyżki cen robocizny. Fabrykanci dają chętnie towar na weksle. Stopa procentowa pożyczek spadła z 11 na 8.

ZARZĄDZENIA FINANSOWE W NIEMCZECH. Donoszą z Berlina, że rząd Rzeszy oprócz pożyczki złotej zdecydował się stworzyć trwały środek płatniczy w postaci mających silne zabezpieczenie not. Obok banku Rzeszy powstać ma autonomiczny bank emisyjny, w którym bank Rzeszy będzie finansowo zaangażowany, a który będzie stał pod nadzorem państwa. W zamian za dewizy będzie ten bank wydawał noty złote. Rząd Rzeszy postanowił wydać rozporządzenia, które w większym stopniu zabezpieczą sekwestr rozporządzalnych dewiz. Na zebraniu stronnictwa demokratycznego zażądał Jerzy Beraha, redaktor „Vossische Ztg.", aby oskarżyć przed trybunałem państwowym byłych ministrów Rosenberga, Beckera i Hermesa za złą gospodarkę.

KONTROLA NAD OPERACJAMI WALUTOWEMI I GIEŁDOWEMI W NIEMCZECH. Rząd Rzeszy postanowił, niezależnie od wydanego ostatnio prawa o walutach obcych, udzielić specjalnych pełnomocnictw niektórym członkom gabinetu i wyższym urzędnikom, w celu osiągnięcia całkowitej kontroli nad operacjami walutowemi i giełdowemi, jak również dla rozwiązania kwestji bezrobocia oraz sprawy powiększenia produkcji.

BEZROBOCIE W NIEMCZECH. Do saskiego ministerstwa pracy wpłynęły w ostatnich czasach zawiadomienia od przeszło 2.000 przedsiębiorstw o zamierzonem wstrzymaniu pracy.

DANINA W GDAŃSKU. Senat gdański przedstawił sejmowi projekt ustawy w sprawie daniny, do której pociągnięty będzie przemysł, handel i rolnictwo. Danina ma służyć za podstawę naprawy finansów wolnego miasta Gdańska. Projekt nakłada na wymienione kategorje podatników bardzo wielkie ciężary. Wpłacenie daniny ma być uskutecznione w czterech ratach miesięcznych tj. d. 24 września, 24 października, 24 listopada i 24 grudnia.

WALUTA GDAŃSKA. „Dziennik Gdański" donosi, iż sprawozdanie delegacji gdańskiej o wynikach obrad genewskich wypadło pesymistycznie. Ze sprawozdania tego wynika, że Liga Narodów nie jest skłonna zajmować się obecnie sprawą gdańskiego problemu walutowego. Sprawa waluty gdańskiej uległa zawieszeniu na kilka miesięcy.

POŻYCZKA MORGANA DLA RUMUNJI. Z Bukaresztu donoszą o przybyciu przedstawiciela domu bankowego Morgana celem zbadania możliwości pożyczki rumuńskiej w St. Zjednoczonych A. P. Grupa Morgana ofiaruje Rumunji pożyczkę w wysokości 10 miljonów dolarów, która ma być przeznaczona na rozbudowę sieci kolejowej oraz odbudowę terytorjów zniszczonych. — Część pożyczki zostałaby dostarczona w rumuńskich bonach skarbowych, znajdujących się w Ameryce, reszta zaś w lejach. Oprocentowanie ma wynosić 4,7, kurs emisyjny 96,5 jako gwarancje mają służyć wpływy monopolów.

Rozmaitości

SOWIECKI MILITARYZM. Rząd sowiecki zamianował niemiecką partję komunistyczną honorowym dowódca dywizji kozaków na Ukrainie. Uroczystość ta odbyła się w Żytomierzu. Uczestniczył w niej delegat komunistów niemieckich, Hauber, który w swem przemówieniu wskazał na zasługi armji czerwonej. Wielu komunistów niemieckich zamianowanych zostało honorowymi kozakami.

FRANCUZI OBEJMUĄ ZAKŁADY KRUPPA. Donoszą, że do zakładów Kruppa zjechała komisja francuska, która zamierza zakłady Kruppa wziąć w swój zarząd. Równocześnie przybył także i batalion wojska.

OLBRZYMIE PERŁY. Raport inspektora połowu pereł w Broome w Australji Zachodniej donosi o wyłowieniu szeregu pereł o niezwykłej wielkości. Jedna z nich waży 102 ziarna, a wartość jej oceniają na dwa miljony franków.

DZIAŁALNOŚĆ KU KLUX KLANU. Nowojorski korespondent „Timesa" donosi o nieustających bezprawiach Ku Klux Klanu w stanach południowych. Policja w st. Georgia schwytała w różnych miastach członków tego tajemniczego stowarzyszenia na gorącym uczynku biczowania murzynów. Gubernator Georgji zagroził zaprowadzeniem sądów wojennych, jeżeli biczowanie trwać będzie dalej. Klanowcy wypierają się zawzięcie tych nadużyć a „Wielki smok" Klanu w Oklahomie ogłasza nawet, że utworzy własną policję, która ścigać będzie biczowników. Wbrew tym ogłoszeniom biczowanie i demonstracyjne pochody Ku Klux Klanu z ognistymi krzyżami nie ustają; zdarzają się też częste znikania wybitniejszych obywateli.

Nowiny w kilku wierszach

Londyn. Dnia 10 września. Amerykanin Touth przepłynął kanał La Manche.

*

Praga. Dnia 10 września. Praskie targi zostały wczoraj zamknięte.

*

Paryż. Dnia 10 września. Jugosłowiański prezydent ministrów Pasicz wyjechał do Białogrodu.

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI
(początek o godzinie 7½)

Poniedziałek: „Tragedja dzieci"
Wtorek: „Tragedja dzieci"

BAGATELA
(początek o godzinie 8-ej)

Poniedziałek: „Proces rozwodowy Pani B." (premjera)
Wtorek: „Proces rozwodowy Pani B."

OPERA I OPERETKA
(początek o godzinie $7^1/_2$)

Wtorek: „Rigoletto"

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński.

Z Drukarni Ludowej w Krakowie.